

Křivkový integrál

Zadání

- Nalezněte parametrizaci křivky, která vznikne
  - průnikem ploch $z = x^2$, $x + y + z = 1$ a poloprostoru $z \leq 1$;
  - průnikem válce $x^2 + y^2 = 16$ a roviny $z = x + y$.
- Vypočtěte délku křivky C , jestliže
  - C má parametrizaci $\varphi(t) = (t^2, 9t, 4t^{\frac{3}{2}})$, $t \in [1, 4]$;
  - C je asteroida $x^{\frac{2}{3}} + y^{\frac{2}{3}} = 1$ (parametrizace asteroidy je $\varphi(t) = (\cos^3 t, \sin^3 t)$, $t \in [0, 2\pi]$);
  - C je graf funkce $f(x) = \frac{x^3}{6} + \frac{1}{2x}$, $x \in [\frac{1}{2}, 2]$.
- Vypočtěte křivkový integrál z funkce f podél křivky C , jestliže
  - $f(x, y) = xy^4$, $C = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x \geq 0, x^2 + y^2 = 2\}$;
  - $f(x, y, z) = xe^{yz}$, C je úsečka s krajními body $(0, 0, 0)$ a $(1, 2, 3)$;
  - $f(x, y, z) = x - y + 2z$, C je spojení úsečky s krajními body $(0, 0, 0)$ a $(1, 1, 0)$ a úsečky s krajními body $(1, 1, 0)$ a $(1, 1, 1)$;
  - $f(x, y) = xy$, kde C je část elipsy $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$, kde $a, b > 0$, která leží v prvním kvadrantu.
- Vypočtěte křivkový integrál z vektorového pole $\mathbf{F}$ podél orientované křivky C , jestliže
  - $\mathbf{F}(x, y) = (x^2, 4y)$, C má parametrizaci $\varphi(t) = (e^t, t^2)$, $t \in [0, 2]$;
  - $\mathbf{F}(x, y) = (e^x, 0)$, C je část křivky $x = y^3$, počáteční bod je $(-1, -1)$ a koncový bod je $(1, 1)$;
  - $\mathbf{F}(x, y) = (-y, -x)$, C je horní půlkružnice o středu $(0, 0)$ a poloměru 2, počáteční bod je $(2, 0)$ a koncový bod je $(-2, 0)$;
  - $\mathbf{F}(x, y, z) = (z^2, x^2, y^2)$, C je úsečka s počátečním bodem $(1, 0, 0)$ a koncovým bodem $(4, 1, 2)$.
- Určete hmotnost pružiny, jejíž parametrizace je $\varphi(t) = (2 \cos t, 2 \sin t, t)$, $t \in [0, 4\pi]$, jestliže její lineární hustota hmotnosti je $\rho(x, y, z) = z$.
- Uzavřená křivka $C \subseteq \mathbb{R}^3$ je dána rovnicemi $x^2 + y^2 = 4$ a $z = 0$. Jakou práci vykoná silové pole $\mathbf{F}(x, y, z) = (x^2, xy, 1)$ na částici, která (jednou) oběhne C tak, že prochází body $(2, 0, 0)$, $(0, 2, 0)$ a $(-2, 0, 0)$ v uvedeném pořadí.
- Nalezněte všechny hodnoty parametru $\alpha \in \mathbb{R}$ takové, aby vektorové pole $\mathbf{F}(x, y) = (\alpha xy + y^2, x^2 + 2xy)$ bylo potenciální.

8. Nalezněte funkci $g(x)$ tak, aby vektorové pole

$$\mathbf{F}(x, y) = (y \sin x + xy \cos x + e^y, g(x) + xe^y)$$

bylo potenciální a $g(0) = 0$.

9. Je dáno vektorové pole $\mathbf{F}(x, y) = (3 + 2xy^2, 2x^2y)$.

(a) Rozhodněte, zda $\mathbf{F}$ je potenciální. Pokud ano, pak nalezněte potenciál f vektorového pole $\mathbf{F}$ splňující $f(0, 0) = 0$.

(b) Vypočtěte křivkový integrál vektorového pole $\mathbf{F}$ podél křivky C , která je částí hyperboly $y = \frac{1}{x}$ s počátečním bodem $(1, 1)$ a koncovým bodem $(4, \frac{1}{4})$.

10. Je dáno vektorové pole $\mathbf{F}(x, y, z) = (2 - xy + z, x - z - 3, x^2 - y)$.

(a) Rozhodněte, zda $\mathbf{F}$ je potenciální. Pokud ano, pak nalezněte potenciál f vektorového pole $\mathbf{F}$ splňující $f(0, 0, 0) = 0$.

(b) Vypočtěte křivkový integrál vektorového pole $\mathbf{F}$ podél úsečky C s počátečním bodem $(1, 0, -2)$ a koncovým bodem $(4, 6, 3)$.

11. Je dáno vektorové pole $\mathbf{F}(x, y, z) = (\sin y, x \cos y + \cos z, -y \sin z)$.

(a) Rozhodněte, zda $\mathbf{F}$ je potenciální. Pokud ano, pak nalezněte potenciál f vektorového pole $\mathbf{F}$ splňující $f(1, \frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}) = 3$.

(b) Vypočtěte křivkový integrál vektorového pole $\mathbf{F}$ podél křivky C s parametrizací $\varphi(t) = (\sin t, t, 2t)$, $t \in [0, \frac{\pi}{2}]$.

12. Pomocí Greenovy věty vypočtěte křivkový integrál z vektorového pole $\mathbf{F}$ podél orientované křivky C , jestliže

(a) $\mathbf{F}(x, y) = (ye^x, 2e^x)$ a C je kladně orientovaná hranice obdélníka s vrcholy $(0, 0)$, $(3, 0)$, $(3, 4)$, $(0, 4)$;

(b) $\mathbf{F}(x, y) = (y^3, -x^3)$ a C je kladně orientovaná kružnice $x^2 + y^2 = 4$;

(c) $\mathbf{F}(x, y) = (e^{-x} + y^2, e^{-y} + x^2)$ a C je záporně orientovaná hranice množiny

$$M = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq y \leq \cos x, x \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \right] \right\}.$$

13. Pomocí Greenovy věty vypočtěte obsah množiny M , jestliže

(a) M je ohraničená křivkami $y = 5x - 3$, $y = x^2 + 1$;

(b) M je ohraničená osou x a křivkou s parametrizací

$$\varphi(t) = (t - \sin t, 1 - \cos t), \quad t \in [0, 2\pi].$$

Výsledky

1. (a) $\varphi(t) = (t, 1 - t - t^2, t^2)$, $t \in [-1, 1]$;
(b) $\varphi(t) = (4 \cos t, 4 \sin t, 4(\cos t + \sin t))$, $t \in [0, 2\pi]$.
2. (a) 42;
(b) 6;
(c) $\frac{33}{16}$.
3. (a) $\frac{16}{5}$;
(b) $\frac{\sqrt{14}}{12}(e^6 - 1)$;
(c) 1;
(d) $\frac{ab}{3(a+b)}(a^2 + ab + b^2)$.
4. (a) $\frac{e^6 - 1}{3} + 32$;
(b) $\frac{e^2 - 1}{e}$;
(c) 0;
(d) $\frac{35}{3}$.
5. $8\sqrt{5}\pi^2$.
6. 0.
7. $\alpha = 2$.
8. $g(x) = x \sin x$.
9. (a) $3x + x^2y^2$.
(b) 9.
10. (a) $\mathbf{F}$ není potenciální.
(b) $-\frac{11}{2}$.
11. (a) $f(x, y, z) = x \sin y + y \cos z + 2$.
(b) $1 - \frac{\pi}{2}$.
12. (a) $4(e^3 - 1)$;
(b) -24π ;
(c) $\frac{\pi}{2}$.
13. (a) $\frac{9}{2}$;
(b) 3π .